ئەم قوسیدەیە لە بەهاری٢٠٠٥ نووسراوە. باس لە شەهید دەكات. لێرە هەروەكو رووی دا، روخساری جەللاد و شەهید دەبنە یەك. ئەمە مانای ئەوە نییە روخسارەكان نەناسرێنەوە، بەڵكو گەڕانێكە بە نێو وەهمەكانی شۆرشە لە بننەهاتووەكان كە تەنها بە زادی شەهید و دژە-شەهید دەژین. ئەمەش یەكێكە لە هۆكارە بنەڕەتییەكانی چەقبەستنی وڵات لە نێو زهیندا، زێتر وەك مومارەسەیەكی واقیعی رۆژانە. جا ئەم مومارەسانە لە هەڵەبجە روو بدەن هەر وەكو لە دوێنێیەكان روویان دا، یا سبەینێ لە پێش دەرگای حەوشەكانمان روو بدەن.

دوا سروود بۆ شەهیدان

ئەحمەدی مەلا

١

بەهاری شەهادەت سەر دەكەوێتە سەر تەوێڵم و تا هێزی تێدایە بە تف سواغی دەدات. بەهارێكە بە تەوژم لە ئەشكەوتە تاریكەكانی مێژووە و هاژەی دێت. دەمامكێ دەكەوێت و دەمامكێكی دی بەرز دەبێتەوە. شەویكێ ئەنگووستەچاو ئاڵاوەتە پێستی رووخسار و دایدەماڵن، پێستی شەوە دەكەوێتە بەر پێمان. مێژوو...مێژوو پاچكەیەكی گڕنی گڕنییەوە و بە سەر جەستەم دا رایدەكێشن و غلۆرم دەكەنەوە، لاشەیەكی بێ رۆحم دەكەومە نێو باوەشی گەزەنگەجاڕ.
هەڵدەستەمەوە و دەمەوێ بەژن بگرم. دەمەوێ تەنها قوومە ئاوێكی سازگار بخۆمەوە، دەمەوێ دەستم لە یەخەی هەڵگەچراوی ئەم ئاخرزەمانە گیر بێت. دەمەوێ تا هێز شك دەبەم تۆپەڵە گۆفەك فڕێ دەمە نێوچاوانی مێژووەوە.
بەڵام جارێكی دیش بەهاری شەهادەت رێگاكانم لێ دەشێوێنێ و دەنگ بەرز دەبنەوە :
- منم شەهید، منم شەهید. كفنی لاشەم گوڵێكی قرمزییە.
رادەبوورم، تك تك نهێنییەك چاوانم پڕ ئێشك دەكات!
دەنگێكی دی بەرز دەبێتەوە، جومجومەیەكی درزبردووە، بە ئاستەم دەجوولێتەوە و خۆڵ لە دەمییەوە دەپرژێ و دەڵێ :
- من شەهید بووم، بەڵام خۆزگە دوو چركەی دی دەژیام!

مانگێكی سارد لە ئاسمانێكی سپی، وەك كێردێ گۆڕستانەكان دەبرسیكێنێتەوە. تا چاو بڕ دەكات گۆڕستانە. گۆڕستانی دە نهۆم. توێژ لە سەر توێژ ئێسقانە و خرچەی دێ. دوو جومگە و دوو تاخمدان، دوو قۆڵی درزبردوو، سێ كەللەسەری هەڕوون بە هەڕوون. سێ رم، سێ قەڵغان، دە قەوان، دوو پارچە ئێسكی ژەنگن....

- من شەهیدم. ئاوڕ لە من بدەنەوە. تارماییەك لە نێو گۆڕستان بەرز دەبێتەوە و كەللەسەرێكی لە نێو دەست دایە و توند رایگرتووە. هەم یان نا؟

بەهاری شەهادەتە و رێگاكان لە پێش چاوم گوم دەبن. رچەیەك پڕ دەمی خۆڵە و لە لێژاییەكان دا ون دەبێ. رێگایەكی كۆن، بەردرێژ، بە پێپلیكانەكانی شەیتانا بەرز دەبێتەوە و ملی لە ئاسۆ گیر دەبێ، كەل قووتی دەدا. رێگایەك قەد ناگاتەوە بانە. رێگایەكی ئاسنین شەق دەبات و یەخەی ئاسۆ

دەدڕێ. شەقامێ لە بەردەم سەرشەقام رووت دەکرێتەوە.

غەڵبەغەڵبێ شتەکان پێکەوە گڕێ دەدات.

منیش ناکەومەوە سەر رێگا. ملی مێژوو لە ملی ئێستا گیر دەبێت. پاسەوانەکان رێم لێ دەگرن و دەوروبەرم تەڵبەند دەکەن، سروودێکی بێتام دووبارە دەکەنەوە، دەبارەی دەکەنەوە، سەد بارەی دەکەنەوە، هەزار بارەی دەکەنەوە. گێژم دەکەن، لە بەر دەروازەکان دەرشێمەوە، کێم و جەراحەت لە هەنامەوە دادەچۆڕێ. بۆنی دەکەم. بۆنی مێژوویەکی بۆگەن دەکەم. گیان دەدەم، وڕ دەبم، کاس دەبم، دەبوورێمەوە، وەکو مەیت لێی دەکەوم. سەگێك لاشەم دەباتەوە گوند. لە گەڵ یەکەم گزنگی بەیانا رادەچەڵەکێم :

بەهاری شەهادەتە و دەکەوێتە گیانم. بەهارێکی هارە، شینایی دونیای کۆ کردۆتەوە، لە خم هەڵکێشراوە. شەهید خاوەنی زۆرە. هەموو لە پڕێکدا دەبینە خاوەنی مردووی دڵسۆز، تەرمەکەی ماچ دەکەین، بەرزی دەکەینەوە بەرەو هەتاو و لە گەڵێ دەخەوین، دەست دەکەینە سەرین بۆی. عاشقی دەبین، هەست دەکەین ئێمەش شەهیدین، ئێرەیی پێدا دەبەین. جەستەی دەکەینە ئاوێنە و سەیری خۆمان دەکەین. دایکانیان داوەت دەکەین، ناتوانین بە تەواوی سەیری ناو چاوانیان بکەین. هەست دەکەین دایکانیان لە ئێمە مەزنترن. بەڵام پێویستمان بە شەهیدە بۆ ئەوەی ئەم کۆتەرەیەی پێ ئاو دەین. کۆتەرە بە بێ شەهید، سووتماکە، خۆڵەمێشە وەك تەوێڵمان. وێنەکانیان گەورە دەکەینەوە و لە دەوری قەڵاکان هەڵیدەواسین. دەبنە تەختی-پا و بە سەر پەیژەی شەهیدا هەڵدەزنێن. هەموو مەرگێ بۆنی شەهادەتی پێوەیە.

دەست لە لاشەکەی خۆم دەدەم، گومان داگیرم دەکات. ئایا منیش شەهیدم؟ دەنگی شەهیدە و لە داهاتووەوە دەگەڕێتەوە. سنوورەکان تێکدەئاڵێن و شەرابێکی تاڵ نۆش دەکەین.

لەشم دەقەتیسێنێ. زەمەن وەکو قورقوشم دەتوێنێتەوە و دەیکەنە هەردوو کوونە لووتمەوە. جارێکی دی پاچکەی دەمزریزە لەشم دەکێڵێ. هێڵی راست و چەپێ پێدا دەهێنێ و موژدەی ئاسۆیەکی درۆزنانەم بە گوێ دا دەخوێنن. بۆنی کەلاکی زەمەنەکان رۆ دەچنە موولوولەکانی رۆحمەوە. بۆنێکی کەسکوون لە ئەشکەوتە تاریکەکانەوە گەڕاوەتەوە.
هەڵدەستمەوە و سەیری ئاسۆ دەکەم : هیچ دیار نییە! تەنها جومجومەکەی خۆم نەبێت، کەوتۆتە دەستی برایان و سروودێك بۆ شەهیدان دەپات دەکەنەوە.
لە هەموو لایەك سروود بەرز دەبێتەوە. لە هەموو لایەك مەیتی شەهید دەبەنەوە. مەیتهەڵگرەکان چاو لە یەك زەق دەکەنەوە.
شەهید یەکە و خاوەن دوژمن، خاوەنی کۆ، خاوەن خۆی دەپات دەکاتەوە...
شەهید زۆرە و خاوەن یەك.
قەتارە دەبەستن مەیتهەڵگرەکان و یەك لە دووی یەك، مێروولەیی هەڵدەگەژێن و دەرژێنە گەرووی شەفافی تراوێلکەوە. دارمەیتێکیش رۆژەهەڵاتی لە سەر شانە و لە دۆڵێك غلی دەکاتەوە.

موسیقایەکی غەمگینیش ئاوازێکی جەنازەیی پەرشوبڵاو دەکاتەوە : گەڵای خەزانن و لە سەر پەرچەممان دەنیشنەوە. حەشامات تێکەڵوپێکەڵ. شەهیدەکان ئاوێتەی یەکتر دەبن و دەبنە بار بە سەر مێژووەوە. لە هەموو سووچێکێش جاڕ لێدەدەن ناوی شەهیدی نوێ تۆمار دەکەن.

زستانی شەهادەتە و ئەمجارە سواری ئەستۆم دەبێ. منی زەلیل راودەنێ. بە کۆلانە تەسکەکانی شانەشا بێ رەخسارەکەم دا رەدووم دەکەوێ. دەمگرێ و نامگرێ. ئەم تارماییە لە کۆڵم نابێتەوە. ئەم کابووسە ویژدانمی لە مشت دایە و جەستەم وەك پەمووی دەستی هەللاج بە ئاسمانێکی تەسك دا پەرشوبڵاو دەکاتەوە. خۆم دەبینم چۆن شی دەبمەوە و چۆن سەر پەراسووەکانم دەکەون. هەر پەراسوویەك ژێیەکە و غەمێکی لێوە فیچقە دەکا، غەمێکی لینجە، رشانەوەیەکی سوێرە و دەموچاوتان سواغ دەدا و رادەبوورم و مەسخێکم لە مەسخ!!!!!
دوێنێ لەم کوونە شاخ بۆ ئەو کوونە شاخ لە دەمامکی نوێ دەگەڕان...لەم قووتەیەوە هەڵدەهاتن بۆ ئەو قووتەیە.. دەستی شەیتانیشتان ماچ دەکرد...بە دزییەوە نامەتان لە گەڵ سێبەر دەگۆڕییەوە... لەشکرتان هێنایە سەرم، لەشکری سیاهی بێ سیما.

زستانێکی تووشە و هەراسنم دەکا.
راکشاوم لەم گۆڕەی کەس نەیدۆزییەوە، کەس بە دووی دا نەگەڕا،
کەس سۆراغیکی نەکرد...وا لەم نزیکانەم، رەنگبێ لە ژێر پێی سەرۆکێ بم، رەنگە لە ژێر جووتێ پۆستاڵی نوێ بم، رەنگە تەنها دەمی بلدۆزەرێ کەمۆکەیەك بەرەو هەتاوی حەقیقەت بەرزم کاتەوە...

قوڕوچڵپاوێك هەڵساوە، بەفری کۆبووەوە هەزاران ساڵەیە و دەتوێتەوە...جومجوومە زیوینییەکەم دەشواتەوە...جومجومەیەکی چکۆلانە بوو، جومجومەیەکی ئازیز، کەوتە دەست نەیارانەوە.. وێنەی جەللادم بینی، لێی ورد بوومەوە هەر بە من دەچوو، هەمان خوێنی من بە دەمارەکانیا دەگەڕا، هەمان زمانی هەبوو، هەمان روانینی شیرینی هەبوو، بەڵام ئەو جەللاد و من شەهید! ئەو شەهید و من جەللاد...شتەکان وەك بەنێکی ئاڵۆزکاو لە گەرووم گیر دەبوو.... منی رەنگدانەوەی قووڵایی ئاوێنەکان، بە هەزار تەرح دەشکامەوە سەر خۆم و وێنەی راستەقینەم نەدەدرەوشایەوە...

منی شەهید، فرۆشرام و بە هەندێ دراوی سواو گۆڕدرامەوە!

دێتەوە یادم تۆپەڵە پەرۆم دەجوی وشەم دەکرد قوڕ و لە شەویلاگەکەم دەگەڕام...دۆزیمەوە...بەڵام...ئێێێئاخخخخخخخخ!!!!!!!
سەگێکی هار گازی لێگرتبوو...دەیلێسییەوە...کەڵبەی پێ تیژ دەکرد و پاشان لە ئاقاری عەدەمێك دا تەنها کازێوەی وشە، وشەی بەتاڵ، وشەی قاڵ دەیشووشتەوە. هەندێ جار سەیری خۆم دەکەم، پیتێکم نەدەدرکێم، نە دەکەومە سەر زارێ، نە هەڵدێم وەك ستارەیەك، تەنها نغرۆ دەبمەوە ناو خۆم و بە دیوی خۆما دەشکێمەوە.

ئێستاش هەست بە هیچ شتێك ناکەم...لە ئەشکەوتێکی تاریك دا حەپسم و نیشتیمانەکەم درۆیەکە لە زاری جادووگەران...

وڵاتەکەم تەڵە لە دوای تەڵە بۆ خۆی دەنێتەوە. وڵاتەکەم هەمیشە هەر هەڵدەپەڕێ...
هەڵدەپەڕێ...هەڵدەپەڕێ بە بچووکترین ئاواز

هەڵدەپەڕێ لە سەر سووکترین نیاز
هەڵدەپەڕێ و شەقامە تەسکەکان بە سەر دەکاتەوە
هەڵدەپەڕێ و تەپوتۆزیش هەڵدەپەڕێنێ
هەلدەپەڕێ کاتێ یەکێ دەبێتە سەرۆك
هەڵدەپەڕێ کاتێ یەکێ نابێتە سەرۆك
هەڵدەپەڕێ کاتێ هەڵیدەپەڕێنن
هەڵدەپەڕێ کاتێ هەڵیناپەڕێنن
هەڵدەپەڕێ لە دەوری ئاگر
هەڵدەپەڕێ لە دەوری زوقم
هەڵدەپەڕێ کە دەگرییێ
هەڵدەپەڕێ کە پێدەکەنێ
هەڵدەپەڕێ کە دەدۆڕێ
هەڵدەپەڕێ کە دەیدۆڕێنن
هەڵدەپەڕێ کاتێ دونیا شیوەن دەکا
هەڵدەپەڕێ لە بەر دەرگای زیندان، لە بەر دەرگای سوڵتان، لە بەر دەروازە زلە داخراوەکەی نیشتیمان.

نیشتیمانەکەم چەند پەراسوویەکە و هەر کەسێ پێیدا هەڵبگژێ قورگی لەکازێوە گیر دەبێ....

نیشتیمانەکەم لە تاراوگە شەنگ و لە وڵات ناشرین...

وڵاتەکەم وەکو خۆمان دوو دەمامك رووخسارەکەی دادەپۆشێ...
وڵاتەکەم دووفاقەیەکە بە ملی هەموومانەوەیە...
وڵاتەکەم رەزامەندە ئازاد نەبێت...
رەزامەندانە شەرمەزارە...
وڵاتەکەم لە دەوری هیچ دا دەخوولێتەوە...
وڵاتەکەم شاعیران بەخێو دەکات تا هەراش نەبن..
وڵاتەکەم لە ناخی ناخی دا دەترسێ سەربەستانە سەما بکا، سەربەستانە بگرێ، سەربەستانە بترسێ.
وڵاتەکەم تەنها هەر شەهیدی ئازا بەخێو دەکا.

٣

خەزانی شەهادەتە و وێڵم. وێڵم بە قەد گەردێکی نێو چاوی گەردەلوول، وێڵـم وەك قوومەئاوێکی ون بووی نەشارەزا، گومڕاهی رچەکانی لێوێ، نەشارەزا و گومڕاهی سەرابێك : گومڕاهی ئەو دیوی شتەکان.
ئەم رچەیە هەمیشە دەمباتەوە سەر هیچ**!**

بەڵام بەڵێنم بە ئاو داوە، بەڵێنم بە خۆڵ داوە، بەڵێنم بە بنچکە گڕێ داوە کە ڕۆحمی لە مشت دایە... مەرگ بە هێڵێکی سیاە دەمانووسێتەوە، بە هێڵێکی سیاە نووسیمییەوە.
ئەوەتا لە پێش لووتی پێڵاوەکانتان گیان دەدەم. هەناسەیەکی ناسك، هێمن، بەڵکو مەلوول لە ریشاڵی سینە سیخناخەکەمەوە دەردەچێت. هەناسەی ڕۆحی یەزدانە!

هەردوو مەچەکم ختمی کەلەپچەن. جەستەم حەپسی زریزەیەکە دەکشێ بە سەر لاشەی ڕۆژهەڵاتا، چاوم دوو بیری کوێرەوەبووی پڕ ئەجندە و تەپوتۆزە، قامکەکانم دە بخووری سووتماکن، پشتم گۆڕەپانە و هەتادوایی....
شەهیدێکی زیندووم. دایك لە سەر لاشەم ڕۆڕۆیەتی، خوشك و برا و ئامۆزاکانم لە نێو هەردوو برۆمەوە شەفەقی ئاڵ دەبینن...برادوژمنەکانم لە ساڵرۆژ و ساڵمانگ و ساڵسەدەدا وێنەی تەسکەرەکەم گەورە دەکەنەوە و لە ژێر سێبەرەکەی پشوو دەدەن...پشوویەکی درێژ بە قەد سڕبوون و خەوتنی ئەهلی کاف سوودمەندە. سەگەکەیان لە تەنیشتم پاڵدەکەوێ و گوێدرێژێ لە ئاخوڕ دەگەرێ من دەدۆزێتەوە.
دوا پەدیدەی دونیای نوێم...
چەپڵە کاسی کردووم و ڕۆندك هەناوی سووتاندووم و قوڕپێوان و شەقامپێوان و ڕێپێوانی بێئەنجامی پشکۆم تێدەگرێ.
میللەتەکەم دەبینم چۆن گەمەی پێ دەکەن، چۆن گەمە بە خۆی دەکا.

خەزانی شەهادەتە و وێڵم. وێڵم بە قەد گەردێکی نێو چاوی حەبەلوول، وێڵم وەك درزەئاوێکی ون بووی گەمڕاە، گومڕاهی گومڕاە، نەشارەزا و گومڕاهی سەراب : گومڕاهی غەیب و ماددەی ڕەقوتەق.

لە نێو دەنگەکان بزر دەبم.
- بنوو هەڤاڵی دەنگخۆش، بنوو. ئازادی دونیای دابەش کردووین، سفرەی دابەش کردووین، سیمای دابەشکردووین. هەزاران جاریش داوای لێبوردن لە خاك بکەن بە فیڕۆ دەچێ تەزووی خوێن!

دەنگێکی دی لە ناو حەشامەت بەرز دەبێتەوە :
- کۆتەرەی ئازادی بە ئاو ئاونەدرێ قەد بەرگە ناگرێ...دۆست با لە بەر دەرگا بیووڕێتەوە!
من کۆتەرە دارێکم و سەر ئاو کەوتووم...چارەنووسم سووك سووك بە سەر شەپۆلۆکەکانا دێت و دەچێ. لە سەر پشتی ئەم ئاوە بە لەنجە سەما دەکا.
کۆتەرەدارێکم و بەرم دەیان هێشووەخوێنە و کەوتوومەتە نێو گێژاوێك و دەگەمە ئەو کەنار و دەگەڕێمەوە...دەگەمەوە ئەم کەنار و دەگەڕێمەوە...
نە شین دەبم، نە سەوز، نە دەگەشێمەوە، نە بەژن دەگرم...بێگیان، لەنجەی سووکی خۆم لە سەر پشتی تەنکی ئەم ئاوە دەنووسمەوە.
دەنگێکی دی، دەنگێ ژنێك :
- تۆ نەمردووی ڕۆحی شیرینم، نەمردووی..

دەنگی باوك :
- تۆ کۆتەرە نیت. تۆ چنارێکی تا دێی هەڵدەگژێی بە حەوایە.

- نەخێر کۆتەرە نیم. گەڵای زەردی خەزانی شەهادەتم. چاوانم پڕ لە خۆڵن و تابووتەکەم کۆتەرە دارێکە و ئەم گێژاوە دەیبات و دەیبات. دەیباتەوە گوێی کەنداو، دەیباتەوە نێو سەهۆڵبەندی ئەتلەنتیك، دەیباتەوە نێو گێژاوی نیویۆرك، دەیداتەوە دەستی گورگە بۆرەکان. لە ئیجە بە تف سواغی دەدەن، لە دەردەنیل بە قوولابی ماسیگران دەریدەهێننەوە...

دەکەومە بەر بەزەیی هاوسێ شیرینەکانم..ئەوانەی دەیان ساڵە دەستم بۆیان ڕاگرتووە و کەس لە سەری نانیشێتەوە. دەستم بۆیان دەکەمە پرد و کەس ناپەڕێتەوە.
هۆۆۆۆۆۆ..........هههۆۆۆۆۆ.... هاوسێیە شیرینەکانم :
- وەرن با ئەم نێچیرە لە نێو خۆ دابەش کەین....
بێدەنگیی....
- وەرن با مۆرێك لەم خەزینەوە بدەین...
بێدەنگیی....
دەستم وەکو تراوێلکە درێژ دەکەم و هاوسێیەك لە سەر باڵم نانیشێتەوە!
دەشیرێنم و دەڵێم :
- ئازادیم ناوێ...ئازادیم ناوێ...تەنها بوارم دەن پڕ بە هەناسە هەوای دەسەڵات هەڵمژم...
- تۆ بڕۆ بۆ پایتەخت دانیشە و منیش لە سەر ئەم سەکۆیە سەیری بەژنی باوباپیرانم دەکەم، تۆ برۆ بەربە گیان ئەم جلرەشانە و من خەریکی ئەم جلشۆڕانە دەبم!! برۆ با ئەم نێچیرە لە نێو خۆ دابەش کەین...لێرەوە تا ئاسمان بۆ تۆ و لێرەشەوە تا ناخی خاك بۆ من... برۆ با سێ ئەستێرە ببنە هالەی سەرت منیش تیشکی خۆر دەکەمە کڵاو..بڕۆ تا دەتوانیت بڕۆ ئەی زڕبرای خۆشەویستم برۆ با لە سەر ئەم عەرشە کەمۆکەیەك دانیشم.
بەڵام، مەخابن...زستانێکی تووشە و چڵپاو ڕێگا نادات کاروان بپەڕێتەوە، ئەژنۆی وڵاغمان لە نێو سیان دا چەقیوە، وڵاغمان برسی و توێشوومان کەمە بۆ ئەم سەفەرە. قۆناغێك دەبڕین و دوو قۆناغ دەگەڕێنەوە. دەمێکە بەڕێوەیەن، زۆر لە مێژە. چەندین شەمەنەفەرمان گۆڕی، چەندین عەمامەمان گۆڕییەوە، چەندین دەستمان گووشی، چەندین دەستمان بڕییەوە.

زستانی شەهادەتە و ڕۆح وەکو نارنجۆك هەپروون بە هەپروون دەبێت و ناگاتە هیچ شوێنێ.

٤

هاوینە لە مەملەکەتەکەم. دەزانن هاوین یانی چی؟ هاوینی توانەوە. هاوین قورقوشمە و دادەچۆڕێ. دڵۆپە عارەقی سەر تەوێڵ و سەر مەچەك وەکو زەنگوڵە نمەك شۆڕدەبنەوە. لە نێو ئەم هاڵاوە، لە نێوان ئەم تراوێلکەیەی کە دەشتاییەکانی کردۆتە ئاوێنەیەکی ڕووت و لەشی ڕووتمانی تیا دەبینین، هەزاران لەشی ڕووتبووە و یەك لە دووی ئەوی دیکە قەتارە دەبەستن و دەرژێنە عەدەمەوە.
دونیا خاکیی دەچێتەوە، بنچکێ بە دەرەوە نییە، قوومە ئاوێك دەست ناکەوێت...سەرابێکی ئەستوور نیشتیمانی داپۆشیوە.

ئەمە هاوینی شەهادەتە و چمکی ئەم وەرزە لە چمکی وەرزانی دی گیر دەبێ. تەمەن و زەمەن دوو کاژێرن دەتوێنەوە، بە سەر دیوار و ستارەکانا شۆڕ دەبنەوە و دەتوێنەوە و دەمەین. میلەکان چەماونەتەوە و قوڕمیشەکان وەکو چرێش بە پەنجەوە دەلکێن...

هەتاوێ هەڵهاتووە، دوو هەتاو هەڵهاتووە، دەیان هەتاو هەڵهاتوون و وەکو سەحەنێ دەکشێن و شینیی ئاسمان دەخۆنەوە. ئاسمان رەنگی قوڕقوشمینی تواوەی هەیە و کێڵەکان سەر قووت دەکەنەوە.
کێڵێك و دوو کێڵ و دەیان، وەکو نووکە دەرزی بە حەوایا، وەك نووکی دەبان، پەنجەی رەشیان، پەنجەی شایەتمانیان بەرز کردۆتەوە، بە مۆمی کوژاوە دەکەن. فوغانێ وەکو لوورەی گورگ لە تونێلەکانەوە دەرژێنە نێو مێشکمان...دەزووڵە فرمێسکێ تێکەڵێ عەقڵی نمەك دەبێ، تێکەڵی مەبەستی هاوین، سوێریی تێکەڵی فوغان دەبێ و لوورەی دی....لە تونێلەکانی دونیاوە جەخارێ بە پێشمانا تێدەپەڕێ.

عەقڵ دەمەیێ، بازوو دەمەیێ، هۆش سڕ دەبێ، نەبزەکانی دڵ سست سست بە ریوەن...دڵۆپ دڵۆپ دڵۆپ شەرم دادەچۆڕێ و گوێمان لە نووزانەوەی شەهیدێ دەبێ :
- من نەمردووم بەڵام جارێکی دی هەڵناسمەوە. نەمردووم هەر وەکو جاران بەڵام هەناسە نادەم، نەمردووم بەڵام ماندووم و دەمەێ خەوێکی کەستەکین، خەوێکی قورقوشمین قووتم بدات.

هەموو بەرجەستەیەك ئامادەیە ببێتە هەڵم. هەموو بەرجەستەیەك نغرۆ بۆتە نێو تراوێلکە و بەژنی زرافی وڵاتەکەم نابینم. هەر چەند دەکەم نایبینم. دەچمە نێو دێری شیعرەوە...تەنها لە زیهنی وشەدا بە ئاستەم شتێك دەجوولێتەوە، بە ئاستەم هەناسە دەدات. سەر قەڵا دەکەوم و هیچ نابینم. سەر منارەی چۆلیی دەکەم و هیچ نابینم. خەون دەبینم کوێرم و گۆچانێکی سپیم بە دەستەوە و هیچ نابینم. تەنها گوێم لە نووزانەوە و فوغانی شەهیدێکی تینوە. گەرووپەکی هیشك دەبینم، دوو بازووی درێژکۆڵە لە ناو رۆحی سەراب دا دەتوێتەوە.
کوێرم و سەر قەندیل دەکەوم. بۆنی کلاشی دڕاو دەکەم، بۆنی جەمەدانی سووتاو دەکەم، بۆنی نەعلی هەڵکرووزاو دەکەم و هیچ نابینم. کتێبەکانی وڵات کۆدەکەمەوە و دەچمە سەریان و ملم بۆ ئاسمان درێژ دەکەم و هیچ نابینم، دەست لە جەستەی شەهید دەدەم و هیچ نابینم، لەشی وەکو وڵەیە، وەکو زەردێنەی هێلکەیە، لینجە و بە دەستمەوە دەنووسێ.
بۆن دەکەم و هیچ نابینم.
دەست دەکەم بە گریان و دڵۆپە قوڕقوشم لە جیاتی رۆندك گۆنام بە سەر دەکەنەوە. سەرم دەبێتە تۆپەڵێ پزیسك و دەسووتێ، جەستەم دەبێتە سیمورغ و گڕ دەگرێ و دەتوێمەوە...
هاوێنە لە وڵاتەکەم... شەقامەکان سڕ بوونە و دەتوێنەوە، دیوارەکان تا دێن بە لەرێنەوە و بەرز دەبنەوە، کۆشکەکان دەڕوخێنە سەر یەکتر. بەرجەستە گڕ گرتووەکان بە خێرایی بە پێشچاوی نا- بیناما تێدەپەڕن...ئوتومبێلی گڕ گرتوو بە خێراییەکی گێژکەر مەیتەکان دەگوازنەوە و گۆڕەکان یەك لە سەر یەك کەڵەکە دەبەستن و دەبنە تەلار.
ئاسۆ سپی دەچێتەوە و کێڵەکان بەرز دەبنەوە و هیچ شتێکی دی دیار نییە تەنها ناڵەی منی شەهید نەبێ.....
قاقایەك لە تونێلی مێژووەوە دەکەوێتە بەر پەردەی گوێم. دەنگی تۆیە تۆ!

- تۆ نەمردووی! تۆ لە رۆحمان دەژیی، بەڵام ئەمە ویژدانی مێژووە. پێویستمان بە تۆیە. تۆ نەبیت ئێمەش نابین. بەڵام تکایە بێدەنگ بە. تۆ نەمردووی. تۆ خەوتووی. دەزانی جیاوازی نێوان خەوتوویەك و تۆ چییە. خەوتوو پرخەی دێ و تۆش بە تەواوی بێدەنگ. دە وس بە! ئێمە شەهیدمان خۆش دەوێ، بەڵام دەمانەوێ تێروپڕ بخەوێ.

دەمرمەوە و وەکو تابووتێك دەڕمێمە سەر پشتی نیشتیمان. تابووتێکی درێژ!
کاروانەکان بە سەرما ڕمبازێیانە، پاژنەی پۆستاڵم بەر دەکەوێ. نووکی قۆندەرە پەراسووەکانم دەهەنجنێ. غەڵبەغەڵبی دەسەڵاتە و ڕامدەکێشێ. دەسەڵاتی ئەزەلی بۆرەپیاوان بۆ ئەوەی من تەنها تابووتێکی ئاسۆیی بم و بەژن نەگرم. غەڵبەغەڵبی میژووە و دەنگی کپی پەتێکە و ڕایدەکێشن : بۆنی لاشەی شەهید دەکەن.

- ئەمە دەسەڵاتی نەتەوەیە یا دەسەڵاتی بۆرەپیاوانە وا لە تەنیشتەمەوە ئاو دەدرێ؟
- ئەمە گۆڕی منە یا گەنجینەی داهاتووە و غڕڕڕڕەی دێ؟
- ئەمە داری ئازادییە لە ناو ڕۆحی وەرزەکان دایە، یا ڕۆحی خەزانە و هەڵدەوەرێ؟
- منی شەهید وەرزم نییە، لە ناو چاوی عەدەمەوە هەڵدەستمەوە.
- چوار وەرزن مێژووی هەڵوەرینم و وەرزێکم نییە بۆ بەرگرتن : چوار وەرزن بۆ داتەپین و وەرزێکم نییە بۆ پشکۆ. چوار وەرزن بۆ نسکۆ و ساتێکم نییە بۆ چرۆ........!

بەهارێکە... زستانێکە... خەزانێکە و تاوستان : بە تەوژم لە ئەشکەوتە تاریکەکانی مێژووە و هاژژەیان دێت. دەمامکێ دەکەوێت و دەمامکێکی دی بەرز دەبێتەوە. شەویکێ ئەنگووستەچاوە و ئالاوەتە پێستی رووخسار و دایدەماڵن، پێستی شەوە و دەکەوێتە بەر پێمان. مێژوو...مێژوو پاچکەیەکی گڕنی گڕنییەوە و بە سەر جەستەم دا ڕایدەکێشن و غلۆۆۆۆرم دەکەنەوە و..... لاشەیەکی بێ ڕۆحم دەکەومە نێو باوەشی گەزەنگەجاڕ.

٢٠٠٥